

08375

STATUTELE

INSTITUTULUI DE CREDIT ȘI ECONOMII

„ARDELEANA“,

SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

STATUTELE

INSTITUTULUI DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

„ARDELEANA”

SOCIETATE PE ACȚII

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ORĂȘTIE
„TIPOGRAFIA NOUĂ”
1910.

STATUTELE

institutului de credit și de economii, societate pe acții
„ARDELEANA“

I. Dispozițiuni generale.

§. 1. Sub firma »Ardeleana«, institut de credit și de economii, societate pe acții; ungurește: »Ardeleana«, takaré- és hitelintézet, részvénytársaság; nemțeste: »Ardeleana«, Spar- und Creditanstalt, Actiengesellschaft, — e înființată o societate pe acții cu scop de a desvolta spiritul de economie în toate păturile societății și de a procura poporului agricol, clasei comercianților și industriașilor, precum și întreprinderilor productive de tot felul, creditele de cari au trebuință pentru munca și progresul economic.

§. 2. Sediul societății este Orăștia—Szászváros.

Societatea este însă autorizată a înființa, cu drepturi egale sau mai restrânse, filiale, comandite, agenturi și reuniuni de credit.

§. 3. Societatea este înființată pe timp nedeterminat și să poate desființa în cazurile provăzute în §§. 113 și 114.

§. 4. Firma societății, scrisă ori tipărită, o subscie colectiv, cu mâna proprie, sau doi membrii ai direcțiunii sau un membru al direcțiunii și directorul executiv, respective vre-unul dintre funcționarii societății, anume încredințat cu dreptul de firmare.

La filiale direcțiunea poate autoriza pentru subscrierea firmei și numai pe doi funcționari.

§. 5. Publicațiunile societății să fac în ziarele designate de direcțiune spre acest scop, sau și în foaia oficială.

II. Capital social. Acții.

§. 6. Capitalul social este de 500.000 coroane și constă din 5000 acții fiecare de câte 100 coroane nominal.

Direcțiunea să autorizează însă a ridica acest capital până la 1,000.000 coroane emitând odată sau în două rânduri încă 5000 de acții de câte 100 coroane nominal.*)

Condițiunile emisiunilor nouă să stabilesc, la propunerea direcțiunii, prin adunarea generală, convocată anume spre acest scop.

Acționarii vechi au în termin fix și în condițiunile stabilite drept de preferință la primirea acțiilor nouă în proporția acțiilor vechi scrise pe numele lor.

§. 7. Acțiile sunt scrise pe nume, fiind provăzute cu numeri curenți. Ele poartă stampila și subscrierile recerute la firmarea societății și sunt provăzute cu cuponi la purtător și cu un talon, cari au aceiași numeri și subscrieri ca și acțiile.

Numărul acțiilor, numele și locuința proprietarilor lor precum și eventualele treceri ale unei acții la alt proprietar, să vor induce în cartea acționarilor institutului.

§. 8. Acțiile din emisiunea nouă să plătesc în rate, a căror mărime și termine le stabilește direcțiunea.

Plătiri însă nu să pot face în rate mai ~~mai~~^{mai} de 10% și în termine mai scurte de o lună.

§. 9. Solvirea ratelor să cuitează în titluri provizorice.

După-ce s'a solvit întreg prețul acțiilor, să eliberează acțiile definitive.

§. 10. Subscritorii de acții rămân în obligo față de societate până la 50% a valorii acțiilor subscrise, chiar și dacă le-au transmis mai departe, înainte de a fi plătit întreaga lor valoare.

§. 11. Pentru ratele de acții, cari nu s'au plătit la termin, să solvesc 6% interese de întârziere.

Neplătindu-să vre-o rată de acții la termin, direcțiunea provoacă pe respectivul acționar prin publicarea numărului acțiunei

*) Urcarea capitalului social la 1,000.000 coroane s'a efeptuit deja.

sale de trei-ori în foile societății, iar cînd acesta nu ar ^{plăti} număra rata restantă în termen de patru săptămîni dela ultima publicare, își perde drepturile de acționar și sumele plătite pînă atunci după acții trec, conform hotărîrilor direcțiunii, la vre-unul din fondurile de rezervă ale societății.

§. 12. Acțiunile sunt indivizibile și societatea cunoaște pentru o acție numai un proprietar; dar ele să pot transmite prin indosament sau în alt mod legal.

Societatea însă nu primește nici o răspundere pentru autenticitatea indosamentului sau a documentului de cesiune.

§. 13. Trecerea unei acții la alt proprietar este a să însinua direcțiunii. Pentru transcrierea fiecărei acții este a să plăti, pe lîngă competența de timbru, și o anumită taxă în favorul vre-unuia dintre fondurile de rezervă ale societății. Taxa de transcriere o stabilește direcțiunea.

§. 14. Fiecare acționar are parte la averea societății în proporțiunea acțiilor sale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. Administrarea societății.

§. 15. Afacerile societății să administrează și conduc prin:

- a) adunarea generală;
- b) direcțiunea;
- c) comitetul de supraveghiere.

A) Adunarea generală.

§. 16. Toate drepturile ce compet acționarilor în afacerile societății, să exercită prin totalitatea acționarilor în adunarea generală.

Adunarea generală este ordinară și extraordinară și să ține în Orăștie.

§. 17. Adunarea generală ordinară să ține în primul trimestru al fiecărui an.

În cazurile următoare sunt a să convoca adunări generale extraordinare:

a) de câte-ori direcțiunea sau comitetul de supraveghiere află de lipsă;

b) dacă o adunare generală ordinară decide ținerea ei;

c) dacă unul sau mai mulți acționari, ale căror acții fac a zecea parte din capitalul social, și cari cel puțin cu 6 luni mai înainte sunt trecuți ca acționari în registrul acționarilor societății, cer dela direcțiune, în scris și cu indicarea motivelor și a scopului, convocarea adunării generale, depunându-și totodată acțiunile scrise pe numele lor la cassa institutului.

§. 18. Convocarea adunării generale să face, cu exceperea cazului provăzut în §. 43, prin direcțiune și este a să publica în foile societății cu 15 zile înainte de întrunire. Ordinea de zi e a să publica în fiecare convocător.

§. 19. La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrele acționarilor ca atari și cari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus, pe lângă revers, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa institutului eventual și alte locuri numite de direcțiune în convocare.

§. 20. Dreptul de vot să exercitează în persoană ori prin plenipotențiați, cari încă trebuie să fie acționari.

Minorenii să reprezintă prin tutorii lor, femeile prin bărbații lor, societățile, corporațiunile și institutele prin plenipotențiații, cari însă nu trebuie să fie înșiși acționari.

§. 21. Fiecare acționar are în adunarea generală un vot.

Acei acționari, cari au mai multe acții vor avea până la 100 acții de fiecare 10 acții un vot, iar peste 100 de acții, după fiecare 25 de acții iarăși un vot.

Mai mult de 50 de voturi nu va putea exercia nimenea în adunare nici după acțiunile sale, nici ca plenipotențiat al altor acționari.

Voturile unui acționar să pot exercia numai într'o totalitate prin o singură persoană.

§. 22. Prezidiul adunării generale îl duce președintele sau vice-președintele direcțiunii, iar în lipsa acestora un membru al direcțiunii, ales de aceasta însași. Președintele numește notarul adunării generale precum și doi scrutători.

Procesul verbal al adunării generale are să cuprindă afară de numele acționarilor și de numărul acțiilor reprezentate de ei, numai deciziunile adunării.

Procesul verbal să face prin notarul adunării generale și să subscrie de președintele, de notar și de doi acționari exmiși a-nume spre acest scop de cătră adunarea generală.

§. 23. Adunarea generală poate decide dacă sunt prezenți cel puțin 15 acționari, cari reprezintă 50 de voturi. În lipsa acestora, direcțiunea convoacă o nouă adunare cu cel puțin 14 zile înainte de întrunirea ei.

În această adunare generală, convocată a doua-oară, să pot aduce concluze valide, cu excepția cazurilor prevăzute în §. 26, fără privire la numărul acționarilor și acțiilor prezente. Aceasta, a doua adunare generală, însă trebuie să se mărginească la obiectele ordinii de zi stabilită pentru prima adunare generală.

§. 24. Concluzele adunării generale să aduc cu majoritatea absolută a voturilor.

În caz de paritate a voturilor, votul președintelui ~~propo-~~
~~derează.~~

§. 25. Alegerile să fac în adunarea generală prin votare secretă și cu majoritate relativă de voturi.

În caz de voturi egale să face alegere restrînsă între cei-ce la prima alegere au întrunit voturi egale. Cînd și la a doua alegere rezultă paritate de voturi, decide soarta.

§. 26. Pentru a să putea decide modificarea statutelor, fuziunea cu altă societate, reducerea sau înmulțirea capitalului social, ori disolvarea societății, să recere, ca în adunarea generală să fie reprezentată cel puțin jumătatea acțiilor emise, și ca concluzele să fie aduse cu majoritate de cel puțin două terțialități ale voturilor.

§. 27. Obiectele adunării generale sunt:

- a) raportul direcțiunii despre starea întreprinderii peste tot, și despre rezultatul gestiunii anului din urmă îndeosebi;
- b) decisiunea asupra încheierilor anuale pe baza raportului comitetului de supraveghiere;
- c) decisiunea asupra împărțirii profitului curat și fixarea dividendelor;
- d) exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal;
- e) propuneri din partea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere;
- f) alegerea membrilor în direcțiune și în comitetul de supraveghiere;
- g) propuneri din partea acționarilor, dacă să trimit cu 15 zile mai înainte de ținerea adunării generale direcțiunii în scris de cătră cel puțin 20 acționari, cari își depun totodată acțiunile scrise pe numele lor la cassa societății;
- h) reducerea și înmulțirea capitalului social;
- i) modificarea statutelor;
- k) fuziunea societății cu altă societate;
- l) disolvarea societății.

B) Direcțiunea.

§. 28. Direcțiunea constă din 9 membri aleși de adunarea generală pe câte 3 ani, dintre cari cel puțin 7 trebuie să aibă locuința în Orăștie.

Strămutându-și un membru locuința din Orăștie, locul ce l'a ocupat în direcțiune devine vacant.

§. 29. Direcțiunea alege un președinte, un vice-președinte și un director-executiv. Președintele și vice-președintele să aleg din sinul direcțiunii; iar director-executiv însă să poate alege și astfel de persoană, care să nu facă parte din direcțiune.

§. 30. Membrii direcțiunii ies din funcțiunile lor în fiecare an câte trei, după ordinea vechimei funcționării lor.

Membrii eșiți pot fi realeși.

§. 31. Vacanța posturilor de membri în direcțiune să su-

plinește provizor prin direcțiunea însăș, iar' alegerea definitivă să face la cea mai de-aproape adunare generală.

Membrii ^{și}ăst mod aleși intră în privința ansienității în locul predecesorilor.

§. 32. Fiecare membru al direcțiunii are a depune la cassa societății ca garanție 20 acții scrise pe numele său cu cuponi ne-expirați, cari în timpul funcționării sale nu să pot înstrăina.

Neîmplinirea acestei condițiuni în 30 de zile dela alegere, să consideră ca renunțare.

§. 33. Direcțiunea reprezintă societatea față cu autoritățile și față cu a treia persoană, decide și dispune în toate afacerile societății cari nu sunt rezervate expres adunării generale; denumește pe directorul-executiv și pe funcționarii societății și le fixează salariile și competențele; stabilește condițiunile și regulamentele pentru operațiunile societății; decide crearea și suprimarea de filiale, comandite, agentni și însoțiri de credit; supraveghează conducerea afacerilor; îngrijește sub răspunderea solidară cu comitetul de supraveghiere pentru ținerea în regulă a registrelor societății, pentru purtarea corectă a contabilității, examinează conturile, revede cassele și stabilește bilanțul în sensul §. 199 din legea comercială; prepară chestiunile ce sunt a să dezbate în adunarea generală, și face acesteia toate propunerile în sfera activității ei.

§. 34. Direcțiunea ține pe lună cel puțin o ședință, și afară de aceea ori decite-ori președintele sau 3 membri ai direcțiunii, ori directorul-executiv află de lipsă.

§. 35. Pentru ca concluzele direcțiunii să fie valide, să recere ca afară de președinte să participe la ședință încă cel puțin patru membri ai direcțiunii.

Decisiunile direcțiunii să aduc cu majoritate absolută de voturi, iar' în caz de paritate votul președintelui decide.

§. 36. Despre ședințele direcțiunii să ia proces verbal, în care să înseamnă cei prezenți și să trec numai propunerile făcute și deciziunile luate.

La cererea fiecărui membru este a să însemna în procesul verbal opiniunea lui separată.

§. 37. Directorul-executiv este organul executiv al societății și dirigentul afacerilor ei; face direcțiunii propunerile cu privire la operațiunile și afacerile societății; lui sunt subordonați imediat toți funcționarii societății; face — în conformitate cu regulamentele speciale — propunere direcțiunii cu privire la aplicarea, salarizarea, suspendarea și demiterea tuturor funcționarilor, organelor subalterne și a servitorilor săi, și reprezintă societatea în toate afacerile ei.

§. 38. Directorul-executiv ia parte la ședințele direcțiunii, fiind dator a refera toate obiectele de pertractare, afară de acelea în care este direct interesat. Cu privire la propunerile cari nu sunt făcute de directorul-executiv înainte de a decide asupra lor, e a să asculta părerea acestuia. Pentru acele obiecte de pertractare, cari privesc pe directorul-executiv, direcțiunea denumeste un referent dintre membrii ei. Directorul-executiv numai în acel caz are vot în direcțiune, dacă este totodată și membru al ei.

§. 39. ~~Direcțiunea esmite pe timp determinat pe cite unul dintre membrii săi (ca delegat), ca împreună ca directorul executiv, să subscrie firma și să inspectioneze mersul afacerilor interne ale societății. Retribuțiunea membrului exmis (delegatului) să fie xează à 5 cor. la zi.~~

c) Comitetul de supraveghiere.

§. 40. Comitetul de supraveghiere constă din 5 membri aleși pe 3 ani.

§. 41. Comitetul alege din sinul său un președinte, și poate aduce decizii valide numai dacă sunt prezenți cel puțin 3 membri.

§. 42. Când numărul total al membrilor s'ar reduce cu 3, este a să convoca adunarea generală pentru întregirea posturilor vacante.

§. 43. Cercul de activitate și agendele comitetului de supraveghiere sunt normate în §§-ii 194—196 ai legii com. ung.

IV. Bilanțul, întrebuințarea profitului, fondurile de rezervă și fondul de penziune.

§. 44. În 31 Decembrie st. n. a fiecărui an, direcțiunea încheie conturile și face bilanțul.

La compunerea bilanțului averea societății e a să lua în acea valoare, care în ziua de 31 Decembrie corăspunde valorii singuraticelor obiecte de valoare.

Pretenziunile dubioase sunt a să lua în valoarea lor probabilă (la a cărei încassare să poate conta cu siguranță) iar' pretenziunile neincassabile sunt a să amortiza cu totul.

Pozițiile tranzitorii, interese, chirii, arinzi anticipate, respective restante, au a să trece în bilanț, în conformitate cu timpul pentru care să referesc.

Peste tot bilanțul este a să compune cu strictă observare a prescriselor §-lui 199 a legii comerciale.

Bilanțul este a să publica cel puțin cu 8 zile înainte de adunarea generală. Cluj / Central University Library Cluj

§. 45. Din profitul curat anual al societății să împart mai întâi de toate 5% interese acționarilor după capitalul social vărsat. Restul ce rămîne după aceasta să împarte în modul următor:

10% pentru fondurile de rezervă;

9% tantiemă direcțiunii;

2% tantiemă directorului-executiv;

3% tantiemă comitetului de supraveghiere;

6% tantiemă funcționarilor;

5% pentru scopuri culturale și de binefacere;

20% pentru scopuri destinate de adunarea generală.

2% " " fondul de penziune.

§. 46. Dividendele pentru anul trecut de gestiune să solvesc la ^{3/6 săptăm} ~~15~~ zile după adunarea generală care le-a fixat.

Dividendele neridicate timp de 6 ani de zile, nu să mai solvesc, ci să adaugă la fondul de penziune.

§. 47. Societatea crează un fond general de rezervă și atîtea fonduri speciale de rezervă, cîte va cere trebuința.

Fondurile de rezervă formează proprietate societății.

Ele să augmentează conform dispozițiilor acestor statute sau conform hotărîrilor adunării generale ori ale direcțiunii.

§. 48. Cînd fondul general de rezervă a ajuns la suma de 300.000 cor. și pînă cînd stă la această sumă nu să mai dotează.

Dacă în vre-un an venitele societății nu sunt de ajuns pentru a plăti interese de 5% după capitalul social vărsat, lipsa să plătește anticipativ din fondul general de rezervă. Asemenea sume anticipate să vor restitul fondului în cei mai de aproape ani mai buni.

§. 49. Fondul general de rezervă să întrebuițează la operațiunile societății, să ține însă în cont separat și să fructifică cu 2% anual.

Aceste interese ale fondului general de rezervă să transpun cu finea fiecarui an, bisericii gr.-or. române din Orăștie, cu menirea de ale folosi pentru scopuri școlare ori culturale.

§. 50. Menirea, modul de elocare și administrare a fondurilor speciale de rezervă, să stabilesc prin normative speciale, aprobate de adunarea generală a societății.

Societatea dispune și de un fond propriu de penziune pentru funcționari, care să augmentează, administrează și întrebuițează, conform regulamentului special, care de asemenea să poate modifica numai prin adunarea generală.

§. 51. În ori-ce procese ce ar ridica contra institutului acționarii săi sau alta o a treia persoană și în ori-ce caz de procedură judiciară este competent tribunalul din Deva, respective judecătoria din Orăștie. — La alt tribunal și respective judecătorie, societatea nu poate fi citată.

§. 52. Institutul ca actore în procese și proceduri judiciare contra membrilor săi interni sau contra unei a treia persoană, observînd marginile legii despre procedură, este în drept a-și alege județul după plac și a condiționa procedura sumară verbală și pe calea acestei proceduri sumare verbale a-și începe procesul înaintea judeului ales liber și a-l duce în îndeplinire.

§. 53. La contractarea de împrumuturi, timbrele pentru

contract și intabulare, la restituirea împrumutului, timbru pentru chitanță și estabulare precum și competențele erariale și comunale, toate le suportă singur debitorul. Prin aceasta însă rămân neatinsse și nu suferă nici o schimbare obligamentele de plată sau de garanță ce societatea le-ar avea, în înțelesul legilor, față cu erariul.

V. Afacerile societății.

§. 54. Pentru atingerea scopului său, societatea este îndreptățită a face următoarele afaceri:

a) primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, în cont-curent sau prin bonuri de cassă;

b) escontează cambii, efecte, cupoane și pretenziuni sigure și cu scadențe fixe asupra casselor publice;

c) acoardă împrumuturi pe obligațiuni cu caventași;

d) acoardă împrumuturi și execută toffelul de afaceri de cont-curent;

e) acoardă împrumuturi hipotecare și răscumpără pretenziuni asigurate prin hipotecă;

f) acoardă împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară;

g) acoardă împrumuturi pe efecte, valori, mărfuri, etc.;

h) execută toffelul de afaceri de incasso și comisiune;

i) cumpără și vinde efecte, valute, cupoane; cumpără și vinde, arîndează și exarîndează realități, imobili și mijlocește astfel de afaceri;

j) cumpără efecte publice în scopul plasării averii societății pe cari le poate lombarda;

k) primește spre păstrare și administrare depozite libere;

l) participă la fondarea de întreprinderi productive și cu deosebire la înființarea de însoțiri de tot soiul.

A) Depuneri de bani.

§. 55. Societatea primește depuneri de bani dela 10 cor. în sus spre a le administra, fructifica și replăti amăsurat dispozițiunilor acestor statute și regulamentul special stabilit de direcțiune.

§. 56. După depuneri societatea plătește interese, a căror mărime o stabilește direcțiunea.

§. 57. Dacă direcțiunea hotărăște reducerea etalonului de depuneri, aceasta trebuie publicată cu 30 de zile înainte de a fi pusă în lucrare, în foile societății.

§. 58. Interesele ce să dau pentru depuneri sunt semestrale decursive și întrucît ele nu s'ar ridica în decursul lunii Ianuarie, respective Iulie, să adaugă la capital și să fructifică împreună cu aceasta. — La ridicarea întregii depuneri, interesele să plătesc împreună cu aceasta.

§. 59. Fiecare deponent primește un libel în care să înseamnă sumele depuse, precum și plățirea intereselor și a capitalului.

Ori-ce depunere și ridicare să confirmă din partea institutului prin două subscrieri.

§. 60. Interesele depunerilor — întru'cît direcțiunea n'ar decide altcum — încep cu data ce urmează după ziua depunerii și înceată cu data ce premerge zilei în care să ridică depunerea cu acel adaus însă, că numai după acelea capitaluri să plătesc interese cari stau depuse la institut cel puțin 15 zile.

§. 61. Ridicarea depunerii să poate face prin acela ce posedă libelul, fără considerare la numele pe care este scris respectivul libel.

Excepțiune să face cînd este în curgere amortizarea unui libel, ori cînd s'a ordonat vre-un secestru judecătoresc sau cînd depunătorul a cerut la depunere în mod expres, că suma depusă să nu fie liberată decît lui personal sau cesionarului, ori plenipotențiatului său.

Asemenea condițiuni să înseamnă în libelul de depuneri, precum și în registrul societății.

Prezentatorul unui atare libel trebuie să-'și probeze însuși dreptul său de a-'și ridica depunerea.

§. 62. Societatea nu e obligată a primi ori-ce depunere ce i-s'ar oferi, ba după o premearsă încunoștințare de 3 luni, ea poate înapoia ori-cărui deponent chiar și fără voia lui depozitul său.

§. 63. După amortizarea legală a unui libel pentru depu-

neri să liberează proprietarului un duplicat al libelului pierdut, sau i-să înapoiază depunerea pe lângă cuitanță.

§. 64. Depuneri până la suma de 200 cor. să pot ridica ori-cînd. — La sume mai mari să recere o înștiințare prealabilă, conform regulamentului special stabilit de direcțiune.

Dacă însă starea casei permite, institutul plătește și sume mai mari fără termen de abdicere deosebit.

Cu toate acestea unul și acelaș deponent nu poate pretinde să i-să plătească în decurs de 3 luni sume mai mari de 50.000 cor.

§. 65. Să pot stabili pentru plățirea depunerilor și condi-țiuni speciale, cari să înseamnă în libel și în cărțile de depuneri. În asemenea cazuri plățirile urmează conform condițiilor speciale.

§. 66. Întrucît depunerile anunțate spre ridicare nu s'ar ridica în ziua anunțată, dela acea dată interese nu să mai socotesc.

§. 67. Ridicarea depunerilor întregi dela institut să adeverește prin restituirea libelului.

§. 68. Relativ la prescrierea depunerilor și intereselor de depuneri, sunt dătătoare de ton legile în vigoare.

§. 69. Societatea primește depuneri și în cont-curent, cari să fructifică cu un percent stabilit de direcțiune și să pot ridica, întrucît n'ar exista alta învoială, à vista.

§. 70. Societatea primește depuneri și prin emisiunea de bonuri de cassă, cari pot fi la purtător sau pe nume.

Interesele bonurilor de cassă le stabilește direcțiunea.

§. 71. Bonurile de cassă nu pot fi mai mici ca 100 cor. și au să fie acoperite cu pretenziuni de termen scurt și cu numărare de cassa.

§. 72. Suma bonurilor de cassă din circulațiune nu poate fi mai mare decît capitalul social și fondurile de rezervă.

§. 73. Suma bonurilor de cassă din circulațiune să ține în evidență și să controlează prin comitetul de supraveghiere.

B) Escont de cambii și efecte.

§. 74. Societatea escontează și reescontează:

a) cambii locale și domiciliatate cu cel puțin două subscrieri bune, prin cari suma cambiului să fie deplin asigurată și a căror scadență să nu treacă peste șase luni;

b) asigurate și alte efecte și valori escontabile.

§. 75. Să pot esconta și cambii prevăzute numai cu o subscriere dacă sunt însoțite de o acoperire sigură pentru suma cambiului.

Acoperirea poate fi de ori-ce natură și asupra primirii ei hotărăște direcțiunea. Tot direcțiunea hotărăște însă și acele condițiuni conform cărora societatea să fie asigurată în caz când debitorul la scadență n'ar fi în stare să-'și achite cambiul său.

§. 76. Cambiile sale de portofoliu, provăzute cu girul propriu, societatea le poate reesconta.

C) Împrumuturi cu chizeși.

§. 77. Pe sama poporului agricol societatea acoardă împrumuturi pe cambii și obligațiuni cu chizeși.

§. 78. Obligațiunile despre astfel de împrumuturi trebuie să conțină toate datele despre realitățile imobile a celor obligați cumcă institutul poate să intabuleze ori-cînd în favorul sau aceste realități pe cheltuiala obligaților.

Intrucît la facerea obligațiunii datele despre realitățile imobile nu s'ar putea introduce, obligații vor împuternici societatea ca acele date să le introducă, respective întregească ulterior.

D) Afacerile de Cont-Curent.

§. 79. Societatea acordă împrumuturi de Cont-Curent, dacă sunt acoperite cu ipotecă, cambii prevăzute cu cavenți, hîrtii de valoare, mărfuri, etc.

Asupra primirii acoperirii decide direcțiunea, care stabilește totodată și acele condițiuni de îndeplinit, în baza cărora societatea să fie deplin asigurată în caz când cei obligați n'ar corăspunde obligamentelor luate în afacerea de Cont-Curent.

§. 80. Credite de Cont-Curent să acoardă numai acelor clienți, a căror afaceri reclamă dese plăți și încassări ce să fac în contul lor.

§. 81. Creditele de Cont-Curent să votează pe timp nedeterminat, și societatea își rezervă dreptul a le abzice ori-și-cînd.

§. 82. Pentru împrumuturile de Cont-Curent, direcțiunea societății stabilește interesele și proviziunea.

Afară de interese și proviziuni, societatea este îndreptățită a încassa dela proprietarul Contului-Curent toate acele spese, care fi compet societății ca comisionar.

§. 83. Conturile-Curente, în cari proprietarul apare față de societate ca creditor și poate dispune numai asupra bonurilor sale, sunt Giro-Conturile.

Proprietarul unui Giro-Conto e obligat a ținea în creditul contului său un bon permanent, al cărui mărime o stabilește direcțiunea și asupra căruia nu poate dispune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E) Împrumuturi hipotecare.

§. 84. Societatea acoardă pe proprietăți imobile, cum sunt case, moșii, realități de câmp, etc., împrumuturi hipotecare cu termine lungi, pentru a fi replătite după învoială, pe odată, în rate, sau în anuități.

Zidirile trebuie să fie asigurate, sub toată durata împrumutului, la societatea de asigurare numită de direcțiune. Polița de asigurare a astorfel de zidiri să păstrează la cassa societății.

§. 85. Necondiționat sunt eschise dela hipotecă stabilimentele industriale și imobile, cari prin lege sunt scutite de execuție, mai departe minele, bisericile, teatrele, etc.

Condiționat pot fi admise la hipotecă pădurile și morile, cînd ele nu fac partea principală a hipotecii oferite, ci servesc numai ca întregire, respective întărire a hipotecii principale.

Cînd se pun de hipotecă păduri, sunt a să administra după planul stabilit mai înainte în conțelegere cu societatea, plan dela care, sub toată durata împrumutului, nu e permis a să abate

fără consenzul direcțiunii. În sensul acesta trebuie să i-se recunoască societății dreptul de inspecție asupra pădurii ipotecate, precum și dreptul de a putea examina registrele de afaceri ale aceleia.

Realitățile, cari sunt întabulate neîmpărțite, cu proporție, fie stabilită fie nestabilită, pe mai multe persoane, mai departe realitățile cari sunt însărcinate cu uzufruct, dreptul de locuit, sau altă servitute, numai condiționat în acel caz să pot accepta drept ipotecă, dacă toți cei îndreptății își dau învoirea.

§. 86. Împrumuturile ipotecare să dau în sume divizibile cu 50, după învoială, sau în numărar sau în scrisuri fonciare.

§. 87. Împrumuturile ipotecare, întru cât nu sunt contractate altcum, să replătesc în rate semestrale în numărar sau scrisuri fonciare și să pot abzice ori-cînd din partea societății.

§. 88. Valoarea ipotecei are să fie stabilită prin prețuri judecătorești ori particulare, conspecte de venite de pe mai mulți ani, contracte de cumpărare, arîndare ori închiriare, precum și cu învoirea petentelui, prin esmiși ai societății.

Viile să prețuesc numai după valoarea pămîntului.

Spesele prețurii, precum și toate celelalte spese împreunate cu contractarea, folosirea și încassarea împrumutului, le supoartă cel-ce cere împrumutul.

§. 89. Societatea împrumută de regulă pe întabulare în locul întiiu al ipotecii. Excepțiuni sunt admise, cu toate acestea suma împrumutului adăogată la pozițiile deja întabulate, nu poate trece în nici un caz jumătatea valorii imobilului ipotecat, iar la vii și păduri peste terțialitatea valorii pămîntului.

§. 90. Direcțiunea poate pretinde ca subscrierea actului de împrumutare (obligațiunea) să fie legalizată prin primăria comunală, judecătorie sau notar public. Ea poate pretinde ca însuși actul de împrumut să fie cuprins în document de notar public.

§. 91. Societatea e în drept a lua asupra-și ori-și-cînd, fără întrebarea debitorului, în contul acestuia, răspunderea contribuțiunilor, intereselor, anuităților, premiilor de asigurare și a

altor dări, cu cari ar fi însărcinată ipoteca și de a să invoii cu societatea de asigurare, ca aceasta să plătească suma asigurată direct la cassa societății.

§. 92. Dacă în urma unui caz elementar se întâmplă o astfel de schimbare în starea realității ipotecate, pentru care societatea de asigurare a primit asigurarea și astfel ar fi ca suma asigurată să se plătească societății, proprietarul ipotecii este îndatorat, ca în termenul fixat de direcțiunea societății să aducă realitatea ipotecată în starea, în care era la contractarea împrumutului, sau să replătească împrumutul, în caz contrar societatea este îndreptățită a reține suma asigurată, întru-cît aceea nu ar întrece suma împrumutată, respective a-și detrage pretenziunea din ea. În cazul restaurării realității ipotecate, societatea după detragerea pretenziunilor scăzute, numără debitorului suma asigurată, și anume în cazul deplinei restaurări suma întreagă, în caz contrar în sume corăspunzătoare garanției oferite de părțile restaurate.

§. 93. Societatea este îndreptățită a abziice împrumutul și a pretinde replătirea lui în următoarele cazuri:

- a) cînd se constată, că datele informative din cererea de împrumut nu corăspund realității;
- b) cînd prețul ipotecii a scăzut încît partea neplătită a datoriei nu mai pare asigurată în mod corăspunzător;
- c) cînd debitorul a fost împrumutat de societate pentru neplătirea unei sume la termenul stabilit;
- d) cînd alt creditor a efectuit execuția asupra ipotecii;
- e) cînd ipoteca se împarte ori vinde fără consenzul direcțiunii, — și
- f) cînd debitorul nu-și împlinește punctuos îndatoririle față de societate.

§. 94. Societatea răscumpără pretenziuni ipotecare și stabilește, după învoire cu debitorul, modul achitării lor.

La asemenea răscumpărări să recere ca societății să-i fie asigurate toate drepturile cari îi compet conform statutelor și regulamentelor sale.

§. 95. Persoanele, cari au împrumuturi dela societate, se pot reuni între sine în însoțiri, cari ca totalitate reprezintă pe singuraticii împrumutați din sinul lor. Normele speciale despre organizarea acestor însoțiri le stabilește direcțiunea.

§. 96. În condițiunile acestor statute și cu îndeplinirea tuturor formelor legii, societatea încuviințează împrumuturi ipotecare și comunelor, societăților și corporațiunilor.

F) Cambii cu acoperire ipotecară.

§. 97. Societatea acoardă și împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară.

§. 98. Ce privește natura ipotecii și prețuirea ei, sunt valabili §§. privitori la împrumuturile ipotecare.

§. 99. Societatea își asigură pretenziunea sa cambială prin intabulare în locul prim.

Excepțiuni sunt admise numai atunci, cînd cambiul peste asigurarea ipotecară este provăzut și cu girul a încă unei persoane capabile de credit. În nici un caz însă suma cambială împrumutată, adaogată la pozițiile deja întabulate, nu poate trece peste $\frac{3}{4}$ parte a valorii realităților ipotecate.

§. 100. Creditul cambial cu acoperire ipotecară să acoardă pe timp nedeterminat, și să poate abzice ori reduce ori-și-cînd și fără nici o motivare.

§. 101. Acest fel de credit cambial să acoardă pe cambii cu scadența de cel mult 6 luni, cari cită vreme există creditul, să pot răscumpăra prin altele noi.

G) Împrumuturi pe lombard.

§. 102. Societatea acoardă împrumuturi pe amanete:

a) pe efecte notate la bursa din Viena și Budapesta, până la valoarea stabilită de direcțiune, după cursul oficial de zi;

b) pe acțiunile institutelor de credit pe cari le va admite direcțiunea din cînd în cînd, până la $\frac{3}{4}$ din valoarea ce o va stabili direcțiunea, după cursul de zi;

c) pe monede și efecte de aur și argint și pe prețioase până la $\frac{3}{4}$ din valoarea lor. Prețioasele și efectele de aur și argint să consideră numai ca materie brută; — și

d) pe produse și fabricate înmagazinate și asigurate în contra focului până la valoarea acceptată de direcțiune.

§. 103. Ori-cînd valoarea amanetului indicat în §. precedent sub a) și b), ar scădea cu 10% sub prețul luat de bază la acordarea împrumutului, debitorul este deobligat, — în urma provocării direcțiunii și în termenul fixat de aceasta, — sau să întregască valoarea amanetului sau să reducă împrumutul prin solvirea unei părți corăspunzătoare. În caz contrar direcțiunea este îndreptățită a vinde efectele amanetate fără întervenire judecătorească, după cursul lor de bursă la bursele din Viena sau Budapesta, sau dacă acelea nu ar fi notate oficios, a le vinde pe cale de licitațiune publică.

§. 104. Dreptul de vînzare amintit în §. precedent compete societății și în acel caz, cînd împrumutul nu s'a achitat la termen sau nu s'a efectuit prolongirea lui cu acel adaos însă, că mone-dele și efectele de aur și argint, prețioasele, produsele și fabricatele, societatea este în drept a le vinde pe calea licitațiunii publice fără ori-ce întervenire judecătorească și a să escontenta din prețul acelora, restul este a să număra debitorului.

§. 105. Dacă din prețul incurs al amanetelor nu s'ar acoperi capitalul și toate accesoriile împrumutului, societatea este îndreptățită a să escontenta din ori-ce avere a debitorului ori unde s'ar afla.

H) Afaceri de comisiune.

§. 106. Societatea îngrijește pentru clienții săi de incassări, și efectuește pentru ei plăți pe lingă anumite proviziuni.

Tot asemenea execută tot felul de afaceri de comisiuni în cont propriu, dar pe socoteala și rizicul comitenților.

Pentru aceste afaceri încă își socotește proviziunile și taxele cuvenite.

I) Investiții de capitaluri și mijlociri de afaceri.

§ 107. În scopul elocării valorilor sale disponibile, precum și cu scop de a profita din imediatele vânzări, societatea este îndreptățită a cumpăra și vinde tot felul de efecte publice de bonitate recunoscută, valute, cupoane, mărfuri și produse, precum și realități imobile din comunele rurale și urbane, realități pe cari le poate arînda și esarînda.

Tot asemenea este îndreptățită societatea a mijloci ori-și-unde cumpărări și vânzări de imobiliile.

J) Efectele societății.

§. 108. Pentru a mări încrederea publicului mare și a cerurilor financiare, societatea va plasa an de an o parte a averii sale în efecte publice. Măsura în care să vor face aceste plasări o va decide direcțiunea.

Efectele sale proprii, societatea le poate lombarda.

K) Depozite libere.

§. 109. Societatea primește pentru păstrare în casele și localitățile sale, anume întocmite spre acest scop, tot felul de depozite libere, cum sunt: efecte publice, libele de depuneri, metale nobile, prețioase, documente despre pretenziuni de bani, contracte, testamente, etc., pe cari le administrează pe lângă anumite taxe și pe baza unui regulament special.

§. 110. Societății îi stă în drept a refuza primirea ori-cărui depozit, fără a arăta motivul neprimirii.

L) Participare la întreprinderi.

§. 111. În scopul prosperării social-economice a poporului din reionul său de activitate, societatea poate participa, — dacă să oferă garanțiile de lipsă, — la tot felul de întreprinderi productive, cu deosebire însă la înființarea de însoțiri economice.

§. 112. În marginile legilor existente și a dispozițiilor acestor statute, direcțiunea va stabili regulamente speciale pen-

tru toate afacerile societății, regulamente prin cari să vor hotărî amănunțit condițiunile și modalitățile transacțiunii fiecărui ram de afaceri.

VI. Licvidarea societății.

§. 113. Cînd să vor fi perdue toate fondurile de rezervă și din capitalul social o terțialitate, direcțiunea e obligată a convoca o adunare generală și a-i supune spre deliberare, disolvarea societății.

§. 114. Societatea să poate desființa, — afară de cauzele indicate în §-ul precedent, — ori de cîte-ori adunarea generală ar decide aceasta, în senzul §-lui 26.

§. 115. Licvidarea societății are să se întîmple conform §§-lor 202—207 a legii comerciale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Modificarea statutelor s'a votat în adunarea
generală ordinară din 24 martie 1913. —*